

The Best CSR

การขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

Must Read

1. อานันท์ ปันยารชุน	CSR : การทำความดีไม่ต้องบอก	P. 012
2. ดร.นิพนธ์ สุรพงษ์รักษาเจริญ	CSR : สำนักพื้นฐานของคน	P. 018
3. Visit Siam City Cement	คุณค่าชีวิตในโรงปูน	P. 035
4. Starbucks Coffee	CSR ในหลากหลายมิติ	P. 040
5. เด็บบี (ประเทศไทย)	CSR จากภายในสู่ภายนอก	P. 059
6. CSR อีกหนึ่งเสาหลัก	การพัฒนาองค์กรการสุขภาพดี	P. 073
7. Double A	การบริหารของเสียไม่ไร้เสียของ	P. 110
8. บริษัท ร็อกเวลล์ จำกัด (มหาชน)	กับกิจกรรม CSR ในองค์กร	P. 117
9. CSR & Technologies	ลดต้นทุนการใช้สิ่งแวดล้อมโลก	P. 125

มีประโยคสำคัญอยู่ประโยคหนึ่ง ที่คนทำธุรกิจตระหนักอยู่เสมอว่า

“ถ้าสังคมอยู่ไม่ได้ ธุรกิจของตนเองที่อยู่ในสังคมนั้นก็อยู่ไม่ได้เช่นกัน”

คงไม่ผิด หากจะกล่าวว่าบริษัททำธุรกิจในประเทศไทยจำนวนไม่น้อย มีบทบาทในการดูแลสังคมไทยมานานระดับหนึ่ง ก่อนที่จะมีคำว่า CSR (Corporate Social Responsibility) เกิดขึ้นมาด้วยซ้ำ

ก่อนจะเกิดคำว่า CSR ในต่างประเทศให้ความใส่ใจเรื่อง Corporate Governance (CG) หรือบรรษัทธรรมาภิบาลมากขึ้น โดยเฉพาะบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ส่งผลให้แนวความคิดนี้เข้ามามีบทบาทต่อบริษัทที่เป็นสมาชิกในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเช่นกัน

จากนั้นคำว่า CSR ก็ถือกำเนิดขึ้นมาด้วยเส้นทางที่ไม่แตกต่างจาก CG เท่าใดนัก

ทว่า สิ่งที่โฟกัสชัดเจนคือ CSR หมายถึง ธุรกิจต้องรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

การเสวนาเรื่อง CSR: Best Practices กรณีศึกษาการขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จัดโดยศูนย์เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน (NIDA CEC) คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ร่วมกับหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ โดยการสนับสนุนของ NIDA International MBA (Asia-Pacific Business) ได้ขยายภาพ CSR ได้อย่างเข้าใจง่ายขึ้น จากคนทำงานจริงในภาคสนาม CSR ที่เป็นของจริงประกอบด้วย

1. คุณมัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา
ที่ปรึกษาสถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ดร.กันทิมา กุญชร ณ อยุธยา
ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กร บริษัท ทู วิชั่นส์ จำกัด (มหาชน)
และรับผิดชอบสายงานกิจกรรมองค์กรเพื่อสังคม
บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
3. คุณวินัส อัครสิทธิถาวร
ผู้ช่วยผู้อำนวยการการสื่อสารองค์กร เครือซีเมนต์ไทย (SCG)
4. คุณประเสริฐ สลิลาไพ
ผู้จัดการฝ่ายกิจการเพื่อสังคม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
5. คุณภาคี ประจักษ์ธรรม
กรรมการผู้จัดการ บริษัท หอแว่นกรุ๊ป จำกัด
6. คุณนิศกร ทัดเทียมมรมย์
รองเลขาธิการคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ดำเนินการอภิปรายโดย รศ.ดร.ไพฑูริย์ เสรีวิวัฒนา อาจารย์ประจำ
คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ความหมาย CSR

“การเกิด CSR เป็นเรื่องที่ต้องดูเลยว่าข้างบนต้องคิดก่อน...”
คุณมัชฌิมา ได้พูดถึงการเกิด CSR ในแต่ละองค์กร ซึ่งข้างบนในที่นี้
ย่อมหมายถึงระดับคณะกรรมการบริหารบริษัท เรื่อยลงมาถึงผู้บริหาร
ระดับสูง จนกระทั่งพนักงานทุกระดับในองค์กรนั้นๆ

“ธุรกิจทั้งหลายจะต้องมีการกำหนด Vision หรือวิสัยทัศน์ของธุรกิจ
มีการกำหนดภารกิจ Mission ของธุรกิจ เป้าหมายธุรกิจ และวิธีการให้
ธุรกิจบรรลุเป้าหมาย เราจะต้องเอาหลักการของ CSR บรรจุเข้าไปใน
เรื่องเหล่านี้ มีฉะนั้นบริษัทก็เอาไม่อยู่ การมี CSR ที่ถูกต้อง ก็คือการมี
CSR Built-in อยู่ใน Process หนึ่ง บางธุรกิจไม่รู้ตัวว่ามี Impact กลับ
มาทำร้ายตัวเอง และไปทำร้ายสังคม แล้วก็ไปทำร้ายสิ่งแวดล้อมใน
ระยะยาว บางครั้งก็ระยะสั้นด้วยซ้ำ แต่ส่วนใหญ่จะมองไม่ค่อยเห็น

“เพราะฉะนั้น เมื่อรับรู้แล้วว่า ธุรกิจของเราส่งผลกระทบต่อให้กับตัว
เอง ให้กับสังคม ให้กับสิ่งแวดล้อม เราจะต้องหาทางแก้ไข ลดผล
กระทบ ยืนยันว่าท่านไม่สามารถที่จะขจัดผลกระทบออกไปไม่ว่าธุรกิจ
ใดก็ตาม ท่านได้ดูเอาทรัพยากรของโลก และทรัพยากรมนุษย์ สังคม
ชุมชนนำไปใช้ประโยชน์เพื่อสร้างกำไรให้กับท่าน ทุกบริษัททุกกิจการ
ไม่มากก็น้อย ทุกคนทำหมด ผมถึงเริ่มต้นว่า เราทำบาปโดยไม่รู้ตัว
แต่บาปพวกนี้เล็กๆ น้อยๆ เราไม่ได้ไปขโมยใคร ไม่ได้ไปฆ่าใคร ถ้า
เราทำโดยไม่มีบาป มันจะดีมาก...”

รศ.ดร.ไพฑูริย์ จึงถามต่อกับผู้ร่วมวงเสวนาทุกคนว่า “ธุรกิจเพื่อ
สังคม CSR คืออะไร...”

คุณมัชฌิมา ได้ให้คำนิยามของธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม คือ
การดำเนินธุรกิจ และอื่นๆ ที่เป็นธุรกิจ ควบคู่ไปกับการใส่ใจ ดูแล
รักษาสังคม สิ่งแวดล้อม ภายใต้อัตลักษณ์ ภายใต้อัตลักษณ์ปฏิบัติ
ดูแลที่ดี ที่เรียกว่า Corporate Governance หรือบรรษัทภิบาล หรือ
ธรรมาภิบาล พร้อมทั้งนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว มาบูรณาการมาช่วยนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบ
ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

“ถ้าทำ CSR แล้วไม่ครบตามนิยามนี้ ควรจะทำให้ครบ ถ้าทำได้
ครบถ้วนแล้วจะยกระดับตนเองพัฒนาขึ้นไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้เป็น
ผลสำเร็จ ท่านจะไม่มัวอะไรที่ผิดศีลธรรมจรรยา ไม่มีการเบียดเบียน
สร้างทุกข์ มีแต่สรรค์สร้างความสุขให้กับตนเอง ให้กับทั้งธุรกิจ รวมทั้ง
สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมด้วย...”

พร้อมกันนี้คุณมัชฌิมา ได้กล่าวถึง CG มีบางคนบอกว่า เป็นพวกที่เห็นแก่ตัว เพราะจุดประสงค์ CG 5 เรื่อง คือ สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียม บทบาทผู้มีส่วนได้เสีย การเปิดเผยข้อมูลตามกฎหมายให้ผู้ถือหุ้น การรับผิดชอบของนักการตรวจสอบผู้ถือหุ้น ทุกเรื่องล้วนเกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นของตัวเองเป็นหลัก ไม่ได้สนใจสิ่งแวดล้อมภายนอก

“เป็นการนำเงินเข้ากระเป๋าให้กับผู้ถือหุ้น นำประโยชน์จากสังคม และสิ่งแวดล้อมมาเป็นของตัวเอง ดังนั้นจึงต้องมี CSR 8 ข้อที่รวมเอา CG เข้าไปด้วย...”

แนวปฏิบัติ 8 ด้านในการประกอบกิจการที่รับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจเพื่อความเจริญยั่งยืน (อยู่มีสุขที่แท้จริง)

1. การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Economic-Good Corporate Governance)
2. การประกอบธุรกิจด้วยการเป็นธรรม (Ethical Business Conduct)
3. การเคารพสิทธิ การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม และสิทธิมนุษยชน (Labor-Employees-Human Rights)
4. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (Consumers-Stakeholders) เรากำลังทำอะไรกับผู้บริโภคตายก็ไม่ดี
5. การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม (Social-Community Involvement)
6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (Environment) เพราะการดำเนินงานของบริษัททำให้เกิด Global Warming
7. การพัฒนานวัตกรรมจากการดำเนินกิจการที่รับผิดชอบต่อสังคม (CSR-Development of Innovation) ทำ CSR แล้วจะต้องค้นพบนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม ถ้าทำแล้วไม่มีนวัตกรรมแสดงว่ายังทำไม่เป็นการค้นพบนวัตกรรมมาจากรากฐานของการพิสูจน์ว่า ทำดีต้องได้ดี เพราะฉะนั้น ต้องค้นให้พบนวัตกรรม
8. การจัดทำรายงานด้านการดำเนินกิจการที่รับผิดชอบต่อสังคม ที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และโปร่งใส (Accountability & Transparency-CSR Report) ต้องออกรายงานแสดงตัวเองในสิ่งที่ทำ ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งจะมีหัวข้อต่างๆ ที่แสดงให้เห็นว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทนั้นเกี่ยวข้องกับครอบครัวอะไรบ้าง

“คนมักจะคาใจว่า เขาไม่ได้อยู่ในวงการธุรกิจ การทำธุรกิจเพื่อสังคม ธุรกิจต้องทำใหม่ บางคนคิดว่า สังคมเป็นหน้าที่ของภาครัฐ ไม่ได้เกี่ยวกับธุรกิจ ธุรกิจเราทำได้ดีที่สุด รับผิดชอบต่อสิ่งที่เราทำ ไม่ต้องออกไปสู่สังคมก็ได้ แต่จริงๆ เป็นเรื่องจำเป็น...”

คุณกันทิมา เห็นด้วยกับสิ่งที่คุณมัชฌิมาแสดงความเห็นไว้ พร้อมทั้งเห็นว่าเรื่องนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นมาก มีหลักการของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธุรกิจจะไม่สามารถสำเร็จได้ในสังคมที่ล้มเหลว หรือสังคมที่ไม่แข็งแรง

คนมักจะคาใจว่า เขาไม่ได้อยู่

ในวงการธุรกิจ การทำธุรกิจ

เพื่อสังคม ธุรกิจต้องทำใหม่

บางคนคิดว่า สังคมเป็น

หน้าที่ของภาครัฐ ไม่ได้เกี่ยว

กับธุรกิจ

เพราะฉะนั้นหน่วยงานต่างๆ ธุรกิจต่างๆ ที่มีผลประโยชน์ควรร่วมมือกันให้สังคมแข็งแรงเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีผลประโยชน์สูงสุด

“ที่อาจารย์ไพบูลย์พูดถึงนั้น การทำกิจกรรมเพื่อสังคมนั้น ถ้าเป็นในด้าน CSR มีการปฏิบัติได้หลายขั้นตอน ดำเนินงานตามข้อกำหนดของกฎหมาย ทั้งรายงานหรืออื่นๆ อย่างที่สองคือ จรรยาบรรณทางธุรกิจ อีกอย่างคือ ความสมัครใจ จากที่พูดมา 8 ข้อ มีอยู่ 2-3 ข้อที่อาจจะไม่ได้บังคับให้เราทำตามข้อกำหนดกฎหมาย ขึ้นอยู่กับความสมัครใจขององค์กรที่จะมีส่วนร่วมพัฒนาสังคมให้เข้มแข็งให้เราดำเนินธุรกิจต่อไปได้ การดำเนินการด้วยความสมัครใจ น่าจะเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมมาก บางหน่วยงานอาจให้ความสำคัญน้อย อาจจะยังไม่พร้อมแต่การทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมนั้น ด้วยความสมัครใจจริงๆ จะทำอย่างไรให้สังคมเข้มแข็ง...”

คุณวินัส อธิบายถึง SCG ได้ตั้งขึ้นมาเมื่อ 95 ปีที่แล้ว ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้มีความทัดเทียมกับต่างชาติ ลดการนำเข้าซีเมนต์จากต่างชาติ ตลอด 95 ปี บริษัทมีอุดมการณ์ทางธุรกิจที่มีการบรรจุ CSR ลงไป พนักงานทุกคนได้รับการฝึกฝนให้ทำ 3 อย่าง

1. การทำโรงงานอย่าให้กระทบกระเทือนชาวบ้าน อย่าให้ชาวบ้านชุมชนรอบ ๆเดือดร้อน
2. สินค้าต้องมีคุณภาพ
3. พนักงานทุกคนที่เข้ามา ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต คือเรื่องของ CG ทรัพย์สินในโรงงานจะนำไปเป็นทรัพย์สินส่วนตัวไม่ได้

“เรื่อง CSR / CG ต้องปลูกฝังให้กับพนักงานทุกคนตั้งแต่วันที่เข้ามาทำงาน ให้พนักงานทุกคนต้องมีแนวคิดนี้ อยากรให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม...”

CSR ในมุมมอง SCG มี 2 ด้าน คือ

1. CSR in Business for Friend พนักงาน SCG ต้องมีความรับผิดชอบต่อธุรกิจ ผลผลิต ราคา คุณภาพ ต้องเป็นธรรม แม้เรื่องนวัตกรรมก็ต้องคิดว่าอนาคตจะนำเอานวัตกรรมอะไรไปใช้ในธุรกิจ อย่างธุรกิจกระดาษ ที่ใช้การรีไซเคิล หรือใช้ของทดแทน การใช้กระดาษรีไซเคิล ลดการตัด

ต้นไม้ การใช้ PVC แทนกรอบประตูไม้ การนำคอนกรีตมาทำไม้ท่อนรถไฟแทน จะอนุรักษ์ทรัพยากรมากขึ้น ใช้วัสดุลดความร้อน

2. CSR for Social ถ้าสังคมอยู่ไม่ได้ธุรกิจก็อยู่ไม่ได้ ไม่ทราบว่าจะขายใคร ถ้าสังคมอยู่ได้อย่างมีความสุข ธุรกิจก็จะเจริญไปได้อย่างยั่งยืน

“ขอฝากอีกอย่างหนึ่ง คือเรื่อง คำว่า Sustainability Development จะทำ CSR อย่างไรให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน มุมที่มองขณะนี้ จะต้องเน้นให้ยั่งยืนและต่อยอดได้ โดยที่ทรัพยากรธรรมชาติยังคงอยู่ ถ้าชาวบ้านอด ไม่ได้หมายความว่าเอาอาหารไปแจกให้ชาวบ้านกิน แต่จะทำอย่างไรให้ชาวบ้านอยู่เลี้ยงตัวเองได้ เช่น สอนให้ตกปลา ไม่ใช่เอาปลาไปให้ เรามองมุมนี้ เพราะฉะนั้นจะมีการกำหนดใน Project ไม่ใช่เพียงไปบริการแล้วก็หยุด เราต้องการให้เป็น CSR แบบ Long Term...”

รศ.ดร.ไพบุลย์ ได้ถามผู้บริหารจาก ปตท. ถึงประเด็นที่ทั้งโลกใส่ใจคือ “การทำธุรกิจในด้านน้ำมัน ส่งผลไม่ดี ทำให้โลกร้อน ส่งผลต่อธุรกิจ และสังคมด้วยอย่างไร...”

เมื่อ 30 ปีที่แล้ว มีพระราชบัญญัติตั้ง ปตท.ขึ้นมา โดยภารกิจหลักให้พลังงานมีความมั่นคง และสามารถที่จะต่อสู้กับต่างชาติได้ เนื่องจากธุรกิจพลังงานจะเป็นธุรกิจข้ามชาติขนาดใหญ่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย ดังนั้นธุรกิจพลังงานเป็นความจำเป็น คุณประเสริฐ ได้ให้ความเห็นการทำ CSR ของธุรกิจประเภทนี้ว่า

“หากเราทำธุรกิจพลังงานโดยไม่มีแนวคิดที่จะรับผิดชอบต่อสังคมที่ดี ทำโดยที่ไม่ว่าจะทำอย่างไรให้ประเทศของเราขึ้นอยู่กับตัวเอง วันนี้ถ้าน้ำมันโลกขึ้น เราจะต้องนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เราจึงต้องคิดว่า จะทำอย่างไรให้ประเทศชาติอยู่รอดเป็นอย่างแรก

“ส่วนในเรื่องที่เราจะดูแลภาคสังคม ต้องดูว่าเรามีความเข้มแข็งเพียงใด ถ้าเราทำธุรกิจวันนี้กะปลุกกะเปลี่ย ถ้ารัฐบาลยังคงต้องการเงินทุกบาททุกสตางค์ ก็ไม่ต้องมาพูดกันว่าเราจะดูแลสังคมอย่างไร เพราะเราก็คงเอาตัวเองไม่รอด แต่ถ้าวันนี้เราสามารถยืนได้ด้วยขาของตัวเอง เราก็คงพร้อมที่จะหยิบยื่นสิ่งเหล่านี้ให้กับสังคมเติบโตไปพร้อมกับเราอย่างเข้มแข็ง ผมมองว่า จริงๆ แล้วธุรกิจที่ ปตท. ทำในขณะนี้ CSR ด้านใดที่เราจะเข้าไปทำได้เราก็คงเข้าไป ทั้งในด้านรักษาสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และคนที่ได้รับผลกระทบ...”

รศ.ดร.ไพบุลย์ “สำหรับคุณภาพดี โดยขนาดองค์กรไม่ได้เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นจำนวนมาก แต่มีการให้ความสำคัญกับ CSR ไม่น้อยไปกว่าองค์กรใหญ่ๆ จึงอยากทราบว่า ได้ให้ความสำคัญอย่างไรบ้าง...”

คุณภาคีย่อนหลังถึงที่มาของบริษัทนี้เป็นบริษัทของครอบครัว ก่อตั้งเมื่อคุณพ่อเป็นหนุ่ม มี Visions ในการก่อตั้ง เพราะประมาณ 10 ปีที่แล้ว ไม่มีร้านแว่นตาที่มีประสิทธิภาพที่ดี จึงอยากเปิดร้านแว่นที่ดีเพื่อรับใช้ต่อสังคม เพราะมีพื้นฐานธุรกิจในด้านแว่นตาอยู่แล้ว

“แนวทางธุรกิจของเราตอนนั้นถึงตอนนี้ ก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ให้มีราคาสินค้าที่เหมาะสมกับคุณภาพ เราทำโครงการบริจาคแว่นตา ในโครงการชื่อ แว่นแก้ว เป็น Project ร่วมกับ True Visions และที่ขาดไม่ได้คือ กระบวนการตรวจวัดสายตา เป็นกระบวนการที่เราได้ลงทุนจำนวนมากพอสมควร รวมถึงคุณภาพพนักงานที่เราต้องส่งไปอบรมเพื่อให้ตรวจวัดสายตาได้อย่างถูกต้อง และตอบคำถามต่อลูกค้าได้ เป็นข้อดีของบริษัทที่มี CSR มาตั้งแต่ต้น ทั้งๆ ที่ไม่รู้ว่าเป็น CSR คืออะไร ณ เวลานั้น...”

ส่วนคุณนิศกร ในฐานะตัวแทนหน่วยงานราชการที่อยู่ในเทคโนโลยีการสื่อสาร มีมุมมองในเรื่อง CSR ดังนี้ สิ่งที่ทำ กทข. ได้ทำ ถูกกำหนดขึ้นมาโดยสหภาพโทรคมนาคมนานาชาติ คือ ITU หรือ International Telecommunication Union เป็นผู้กำหนดหน้าที่ของคนที่จะทำงานด้านโทรคมนาคม โดยมีภารกิจที่สำคัญคือ ลดความเหลื่อมล้ำในสังคมในการเข้าถึงสารสนเทศ ลด Physical Demand

“เพราะฉะนั้นทางที่ กทข. ทำในขณะนี้ เป็นไปตามข้อกำหนดของ ITU ซึ่งกฎหมายของไทย ก็กำหนดไว้สอดคล้องกับสิ่งที่ กทข. ทำอยู่ ก็ถูกบังคับด้วยกฎหมายเช่นกัน เช่น เราต้องเข้าไปช่วยเหลือชนบทห่างไกล มีอยู่แล้วแต่อาจจะไม่เพียงพอ มีการระบุชัดเจนไปถึงสถานศึกษา สถานพยาบาล คนพิการ คนรายได้น้อย อยู่ในกฎหมายทั้งสิ้น สิ่งที่ กทข. ทำให้สังคมตอนนี้นั้น เป็นตามสิ่งที่เราต้องทำไปตามกฎหมาย...”

การเริ่มคิดและทำ CSR

“หน่วยงานที่ยังไม่ได้ทำเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม แล้วการเริ่มต้นต้องเริ่มอย่างไร...” รศ.ดร.ไพบุลย์ เปิดประเด็นใหม่ในวงเสวนา

“ต้องบอกว่า CSR ที่แท้จริง ต้องมาจากตัวเรา ถ้าเราอยากจะเป็นคนดี ต้องเป็นคนดีต่อครอบครัว ก่อนที่จะดีต่อคนนอกบ้าน...” คุณมัชฌิมา ขยายความก่อนเบื้องต้น

CSR ก็จะต้องดีทั้งในบริษัท และนอกบริษัท ดังนั้น ต้องรู้ตัวเองก่อน ถ้าองค์กรทำอย่างมีปัญญา ทุกบาททุกสตางค์ที่ทำจะเป็น Investment ไม่ใช่ Expense มีความคุ้มค่า

ต้องบอกว่า CSR ที่แท้จริง

ต้องมาจากตัวเรา ถ้าเรา

อยากจะเป็นคนดี ต้องเป็น

คนดีต่อครอบครัว ก่อนที่

จะดีต่อคนนอกบ้าน...

คุณกันทิมา เห็นว่าก่อนจะเริ่มต้นทำกิจกรรมเหล่านี้ สิ่งสำคัญที่สุดเป็นเป้าหมายสูงสุดคือ ภายในองค์กรจะต้องเห็นความสำคัญ ให้การสนับสนุน เรื่องสำคัญอีกเรื่องคือ จะต้องมียุทธศาสตร์ หรือมีแนวทางที่ชัดเจนในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม

จากนั้นดูว่า กลยุทธ์หรือจุดแข็งขององค์กร พนักงาน บริการหรือสินค้าขององค์กรตนเองมีอะไรบ้างที่สามารถเอื้อต่อการให้ประชาชนพัฒนาสังคมได้บ้าง การเริ่มในสิ่งที่เกี่ยวข้องของทุกส่วนแข็งแกร่ง ย่อมจะดีกว่าการที่ไม่รู้เรื่อง นั่นคือองค์กรต้องมีแนวทางชัดเจนว่าจะต้องทำอะไร

True Corporation ได้ทำโครงการปลูกปัญญา โดยเฉพาะโครงการปลูกความรู้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งไม่ใช่เพียงทำเท่านั้นที่ทำงานนี้ แต่เป็นการร่วมมือกับคู่ค้าของธุรกิจด้วย ไม่ว่าจะเป็นคู่ค้าที่เป็นตัวแทนทั่วประเทศ ในการนำอุปกรณ์ติดตั้งให้กับโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล คู่ค้ามอบจานดาวเทียมให้ แม้กระทั่งคู่ค้าในฐานะ Provider ของช่องบริการ อาทิ Discovery Channel, Disney Channel, History Channel ก็ร่วมมือช่วยเหลือ ฯลฯ ส่งผลให้ต้นทุนโครงการปลูกปัญญาไม่สูงเกินไปนัก

“เราต้องหาพันธมิตร หาเพื่อนคู่ค้าหรือผู้ร่วมโครงการที่สามารถทำได้ ต้องทำอย่างต่อเนื่องอย่างที่เรียนว่าเราต้องมีการติดตามผลว่า สิ่งที่เราไปมอบให้มันได้เกิดประโยชน์กับโรงเรียน นักเรียน หรือว่าคุณครูหรือไม่ ดังนั้นเราต้องดูระยะหนึ่ง หากจะถามว่าเราหวังเรื่องของผลกำไรตรงนั้นอย่างไร ขอเรียนให้ทราบเลยว่า โครงการปลูกปัญญา บริษัทเราทำไปด้วยความมุ่งมั่น ไม่ได้หวังในเรื่องของการค้า เรามีบริการที่ดูแลในเรื่อง **Commercial** แยกต่างหาก...”

ประสบการณ์เริ่มคิดและทำ CSR ขององค์กรอย่าง SCG ก็มีมากมาย จึงเก็บเกี่ยวมาแลกเปลี่ยนในวงเสวนา พร้อมถ่ายทอดไปยังผู้ฟัง

คุณวินัส บอกว่า ก่อนที่จะไปช่วยสังคม องค์กรนั้นๆ จะต้องสำรวจว่าคน ณ พื้นที่ดังกล่าวต้องการอะไร กรณีศึกษาที่จัดเป็น Classic Case เมื่อเข้าไปช่วยชาวบ้านประสบเหตุการณีสึนามิ ช่วงแรก SCG ก็ช่วยแบบทุกองค์กรให้ความช่วยเหลือ บริษัทช่วยสร้างบ้านให้ ชาวบ้านเขาเป็นคนรักศักดิ์ศรี ไม่ต้องการนั่งรอให้คนเอามาให้ จนกระทั่งเมื่อฝุ่นหายตลบ จึงได้ถึงบางอ้อ! ชาวบ้านต้องการอาชีพเดิน !

“เราก็เลยต้องเรียนรู้วิธีการให้ด้วยความเคารพ สิ่งที่เราช่วยคือ ช่วยให้เขาได้กลับมามีอาชีพ สามารถกลับมาหากินเองได้ เราก็มีกัลยาณมิตร เข้ามาสมทบเอาเงินมาร่วม เราสร้างอุ้งต่อเรือให้ ต่อเรือให้ชาวบ้าน ตอนนี้ทุกบ้านมีเรือครบแล้ว อุ้งต่อเรือก็พัฒนากลายเป็นโรงเรียน เพื่อให้คนมีอาชีพเสริมเพิ่มเติมขึ้น

“มีชาวบ้านเกาะหนึ่งเล่าว่า เขาอยู่ห่างไกล เวลาจะไปเกาะ เขาต้องลงเรือไปไม่ค่อยมีอาหารกิน พืชผักที่ปลูกก็หมด ก็มีคนส่งมามาให้ เขาก็นำตาไหล เพราะเป็นมาหมาหุบสับทั้งหมด คนแถบนี้เป็นมุสลิม เขาเอามาทำไปโปรยให้ปลากิน เขายังมีปลา เราเลยต้องมาดูว่าเขามีวัฒนธรรมอย่างไร ศาสนาเป็นอย่างไร การดำเนินชีวิตเป็นอย่างไร...”

การเริ่มคิดและทำ CSR คุณประเสริฐ ออกตัวว่าชอบคำถามดังกล่าวของพิธีกร การเริ่มคิดและตัวอย่างที่เขาพูดถึง ค่อนข้างแตกต่างจากประสบการณ์ตรงในองค์กรของผู้ร่วมเสวนา เพราะได้ยกตัวอย่างร้านก๋วยเตี๋ยว มีการบริหารที่ง่ายมาก มีเจ้าของกิจการ เจ้าของร้าน แล้วก็มีร้านเล็กๆ สักร้านหนึ่ง

สิ่งที่เขาจะต้องทำคือ ต้องเลี้ยงตัวเองให้อยู่รอดได้ ดังนั้น ทำอย่างไรให้เหมือนเดิม ต้องเลือกวัตถุดิบทุกประเภทอย่างไรดีต่อผู้บริโภค การทำ CSR คือการทำธุรกิจของตัวเองให้ดี ตรงนี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญมาก

“เรื่องของ CSR ไม่ได้เริ่มต้นที่นโยบาย แต่เริ่มต้นจากการที่เราทำงานที่อยู่ตรงหน้าของเราให้ดีที่สุด ซึ่งจะเกิดคุณค่าในตัวเอง

“การที่เราทำธุรกิจเล็กๆ เราก็ทำธุรกิจเล็กๆ บนความชอบธรรม บนความดีงาม พอมีกำไร เราก็ช่วยเหลือคนอื่น ถ้าต่อไปเราขยายร้านไม่ได้ เราก็ขยายร้านออกไป CSR ไม่ได้เกิดจากเรื่องที่ใหญ่โตอะไร แต่เป็นเรื่องที่อยู่ที่คุณค่าของตัวเองว่า เราจะทำดีเพียงใด...”

รศ.ดร.ไพบุลย์ ขอบถามคุณประเสริฐต่อว่า “การที่ ปตท. ทำธุรกิจพลังงาน จึงจะต้องเข้าไปช่วยคนที่ถูกกระทบ แต่ถ้าหาก ปตท. ไม่ได้ทำธุรกิจพลังงานจะทำอย่างเดียวกันไหม”

คุณประเสริฐ ตอบโดยไม่ต้องคิดนานเลย

“หากเราไม่ได้ทำธุรกิจพลังงาน สิ่งที่เราต้องทำเราก็ต้องทำเช่นเดียวกัน เพราะการที่เราทำ CSR ก็เป็นเรื่องมาจากข้างใน เราต้องเข้าใจตัวเราเองก่อน เราเป็นคนไทย เราต้องทำเพื่อสังคมไทยให้อยู่รอด ให้พัฒนาได้ ไม่ว่าจะทำธุรกิจอะไรก็ต้องทำสิ่งเดียวกันคือทำเพื่อบ้านเกิด และให้บ้านเกิดอยู่ดีกินดี ไม่ว่าจะทำธุรกิจเล็ก หรือใหญ่ CSR ก็จำเป็นทั้งนั้น...”

ในมุมมองการเริ่มทำ CSR คุณนิศกรสอดคล้องกับผู้ร่วมเสวนาคือ ขึ้นอยู่กับสำนึกของคนที่อยู่จะทำ กทข.เมื่อเริ่มทำโครงการ กระบวนการนั้นต้องดูถึงความพร้อมของเป้าหมาย ความพร้อมของทีม โครงการที่เด่นชัดในขณะนี้คือโครงการเฉลิมพระเกียรติ เป็นการศึกษาทางไกลเพื่อพัฒนาชนบท โดย กทข. ร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ทำมาปีกว่าๆ

ลักษณะงานที่ทำ กทท.จะมีการคัดเลือกโครงการ คัดเลือกโรงเรียนประมาณ 23 โรงเรียน ซึ่งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้โรงเรียนละ 20 เครื่อง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นจุดเริ่มต้น ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ คือ การอยู่รอด กทท.เมืองคักรในท้องถิ่นเข้ามาร่วมด้วย สอนให้เขาทำธุรกิจ E-commerce ของสินค้าในท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย

อีกงานหนึ่ง ทำศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มีการตรวจสอบข้อมูล GDP พบว่า GDP มีค่าต่ำกว่าความคาดหวัง เพราะฉะนั้น สิ่งที่จะช่วยให้เกิดศักยภาพคือ ช่วยนำคอมพิวเตอร์เข้าไปสู่ชุมชนที่ขาดแคลน โดยใช้คอมพิวเตอร์ที่รับบริจาคมาไปให้โรงเรียนที่ขาดแคลน เป็นการจับมือกับบริษัทไมโครซอฟท์ ทำให้การเรียนรู้ของเด็กก้าวหน้ามาก

“ดังนั้น CSR น่าจะเกิดจากความเต็มใจก่อน ถ้าการทำ CSR จากภาครัฐ ก็จะเป็นเรื่องการตัดสินใจที่ใหญ่ เป็นมหภาค น่าจะมีหน่วยงานบางหน่วย รวบรวมความต้องการในสังคมให้เป็นกลุ่มเป็นก้อน ให้ภาคเอกชนเข้าไปร่วม จะเกิดพลังมากกว่า...” คุณนิศกรกล่าวตอนท้ายของประเด็นนี้

คุ้มหรือไม่จากการทำ CSR

ช่วงเวลาจากนี้ รศ.ดร.ไพบุลย์ ได้ถามตรงๆ กับผู้ร่วมเสวนาว่า

“ผมเชื่อว่า บริษัทของแต่ละท่านที่เรียนเชิญมาบนเวที ก็ทำ CSR มามาก ผมอยากทราบว่า การทำธุรกิจเพื่อสังคม มีปัญหาว่า กิจกรรมเราต้องแข่งกับคนอื่นที่ต้องแข่งแบบดุเดือด ต้องไปลงเงินเพื่อสังคม แล้วคู่แข่งเราไม่ทำ เราจะอยู่ได้หรือครับ?”

คุณวินัสได้ตอบคำถามนี้ว่า ทำแล้วได้อะไร คุ้มไหม ในขณะที่การแข่งขันทันสูง อาจจะประเมินออกมาเป็นตัวเงินยาก

“แต่ตลอดเวลาที่เรากำลังทำนั้น กลายเป็นภูมิคุ้มกันอย่างดี เราทำการสำรวจความคิดเห็นต่อ SCG ทุกปี ได้ผลว่า เราเป็นคนดีมาก ช่วยเหลือสังคม เรายึดมั่นว่าความเชื่อมั่น ความเชื่อถือของคนไทยที่เข้ามา กลายเป็นความภาคภูมิใจ...”

พร้อมกันนี้ได้ยกตัวอย่าง เมื่อครั้งประเทศไทยเกิดวิกฤตต้มยำกุ้ง ปีนั้น SCG เป็นหนึ่งต่างประเทศจำนวนมาก เพราะจู่ๆ ก็มีหนี้เพิ่มขึ้น 1 เท่า จึงได้แก้ไขด้วยการระดมเงินกู้จากประชาชน โดยออกหุ้นกู้ เพื่อนำเงินไปใช้หนี้ต่างประเทศ

เนื่องจากการจะออกหุ้นกู้เวลานั้น มีจำนวนมาก ดังนั้น SCG ต้องทำอะไรบางอย่างเพื่อให้คนเชื่อมั่นมาซื้อหุ้นกู้ SCG แต่ดูเหมือนจะช้าเกินไป เพราะทันทีที่หุ้นกู้ดังกล่าวออกมาก็หมดเกลี้ยง นับเป็นความเชื่อถือที่คนไทยมีต่อ SCG ที่ช่วยเหลือสังคมไทยมาตลอด

รศ.ดร.ไพบุลย์ ถามองค์กรใหญ่อย่าง ปตท.ต่อเนื่อง

“คุณประเสริฐครับ ปตท.ยักษ์ใหญ่ ต้องมีการสร้างภาพกันหน่อย ให้คนเห็นว่าเราทำเพื่อสังคมนะ ไม่ใช่ทำเพื่อธุรกิจเพื่อกำไรอย่างเดียวจริงๆ แล้วการที่

การทำ CSR ขึ้นอยู่กับ

วิจารณ์ของแต่ละ

องค์กรว่า กำหนดกลยุทธ์

กำหนดวิสัยทัศน์อย่างไรใน

การที่จะทำ CSR

ปตท.เข้าไปทำเพื่อสังคม ถ้าคิดเป็นเม็ดเงิน ถ้าคิดเป็นความคุ้มค่าทางธุรกิจแล้ว มันคุ้มไหม?...”

คุณประเสริฐอธิบายให้หายข้องใจว่า “ความจริงแล้ว ปตท.ใช้เงินทำ CSR เท่าไรนั้น คิดว่าสิ่งที่เราต้องทำเพื่อสังคมก็ต้องใช้เงินมหาศาล ในทางกลับกันบริษัทที่ลำบากเหมือนกัน ถ้าไม่มีเงินมากมาย ก็ทำ CSR ไม่ได้...”

ดังได้กล่าวแล้วว่า การทำ CSR ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ของแต่ละองค์กรว่า กำหนดกลยุทธ์ กำหนดวิสัยทัศน์อย่างไรในการที่จะทำ CSR ซึ่งเป็นแนวโน้มที่ทุกคนจะทำ CSR กันหมด แต่จะอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับองค์กรจะเลือก ที่ ปตท. ทำด้านนี้ เม็ดเงินไม่ใช่ปัญหาแรก

คุณประเสริฐย้อนหลังกลับไป ในกรณีศึกษาประมาณ 10 กว่าปีที่แล้ว ในที่ประชุมผู้บริหาร มีเงิน 3 พันล้านบาท ที่จะเอามาทำประโยชน์ให้กับสังคม โดยต้องการเข้าไปปลูกป่าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์ครบ 50 พรรษา สร้างความตื่นตระหนกให้กับที่ประชุมพอสมควร เป็นสิ่งที่ยากแก่การตัดสินใจ เพราะถ้าไร ปตท.เวลานั้นไม่ได้มากมายอะไรนัก แต่ถึงเวลาแล้วและองค์กรก็มีความพร้อม ถึงแม้จะกระทบต่อกำไรบ้าง แต่ก็ไม่ได้ทำให้ ปตท. มีผลเสีย ในเรื่องของผลประโยชน์การ

“แต่สิ่งที่ได้ตามมา หลักๆ ก็คือว่า ทุกคนที่อยู่ในองค์กร ได้รู้ถึงความรู้สึกของคนไทย จากการที่ได้ปลูกป่า ปลูกต้นไม้ ได้ไปสัมผัสกับชุมชน ป่าที่ปลูกไปทั้งหมด 10 กว่าจังหวัด เราได้เข้าไปสู่ชุมชน ผู้บริหารได้เข้าไปร่วมปลูกป่ากับชาวบ้าน แต่สิ่งที่ได้เรียนรู้คือ ปัญหาของสังคม ปัญหาของประเทศ นำมาซึ่งโครงการที่ต่อเนื่องคือ โครงการรักษ์ป่าสร้างคน 84 ตำบล วิถีพอเพียง ทำให้เราได้รู้ว่า การจะรักษาป่าไว้ได้ ไม่ใช่เพียงแค่ปลูกต้นไม้เท่าไรก็ได้ ปัญหาสำคัญอยู่ที่ว่าจะทำอย่างไรให้คนเข้าใจว่า ป่ามีความสำคัญต่อชีวิต ดังนั้นมันเป็นเรื่องของ การสร้างคน การที่คนกับป่าจะอยู่ได้และเห็นถึงประโยชน์ของป่า สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของการปลูกคน...”

รศ.ดร.ไพบุลย์ อามองค์กรเลขาธิการหอแวนเพิ่มเติม

“ธุรกิจใหญ่ๆ เขาจะทำได้สังคม ทำประโยชน์ให้ชุมชน ธุรกิจของคุณภาคี เวลาเราทำธุรกิจเพื่อสังคมมองในความคุ้มค่า เราประเมินว่าอย่างไร...”

คุณภาคียอมรับว่า ในระยะยาวเรื่องนี้ มีผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร โครงการของหอแวน นอกจากโครงการแวนแก้วแล้ว ยังมีอีกหลายโครงการ มีการมอบสินค้าให้กับเด็ก โครงการสำหรับช่วยเหลือผู้มีความพิการด้านสายตา ที่เป็นบ้านเกิดของพนักงาน โครงการแต้นอง ทุกสาขา จะมีกล่องรับบริจาคแวนตา รวมทั้งทุนทรัพย์ ซึ่งจะรวบรวมไปพัฒนาโรงเรียน

“โครงการเหล่านี้ ทำให้พนักงานของเรา ประมาณ 600 คน มีส่วนร่วมกับโครงการ มีผลทางอ้อมคือ พนักงานมีโอกาสที่ได้พัฒนาจริยธรรม ตั้งแต่เราทำโครงการนี้ ทำให้เห็นความสำเร็จของพนักงาน และมีพนักงานที่อยู่กับเราเกิน 10 ปี มากกว่า 100 ท่าน เป็นสัญญาณที่ดีที่เราทำให้ความฝันของเราอบอุ่น ให้เขาอยู่กับเราเป็นครอบครัว เราทำดีกับสังคม คิดว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่องค์กรรู้สึกอยู่กันอย่างมั่นคง...”

ส่วนคุณกันทิมาพูดถึงประเด็นที่ว่า ทางด้านกิจกรรมเพื่อสังคมนี้ ผู้บริหารมอบให้ทำเพื่อสังคมจริงๆ และเธอก็ปฏิเสธว่า คนจำนวนไม่น้อยอาจจะพูดด้วยซ้ำว่าการนำ True Visions ไปติดให้โรงเรียน ย่อมจะทำให้คุณครูตื้อใจ นักเรียนตื้อใจ สิ่งที่มาคือ การที่บุคคลเหล่านี้สมัครเป็นสมาชิก กลายเป็นลูกค้าใหม่ของ True Visions!

“ดิฉันขอกราบเรียนว่า โรงเรียนที่เราไปมอบให้อยู่ห่างไกลจริงๆ โรงเรียนที่เราไปดูนั้น เด็กบางคนแม้กระทั่งรองเท้ายังไม่มีใส่ แต่ความสุขที่เราได้นั้น เมื่อเราไปเห็นสายตา รอยยิ้มจากสิ่งที่เขาสนใจว่า เห็นสิ่งที่เขาเห็นผ่านสาระความรู้ที่เราเอาไปให้ แล้วเขาเกิดประกายความคิด อยากจะศึกษาต่อ สนใจ อยากเรียนรู้ แล้วก็มีความสุข อันนี้เป็นสิ่งที่มีค่าในการทำงานตรงนี้...”

ความสุขที่คนในพื้นที่ได้รับ เมื่อมีภาคเอกชนเข้าไปช่วยเหลือนั้น น่าจะเป็นตัวชี้วัดที่ดีอย่างหนึ่งว่า CSR ขององค์กรนั้นๆ ต่อชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ได้ตอบโจทย์ความต้องการ เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนได้มากน้อยเพียงใด

คุณประเสริฐมีประสบการณ์เรื่องนี้มาถ่ายทอดให้ฟัง ในช่วงที่ต้องไปทำงานชุมชนแห่งหนึ่งของกาญจนบุรี เพราะ ปตท.มีการวางท่อก๊าซผ่านกาญจนบุรีเข้ามาที่ราชบุรี หลังจากเราวางท่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องเข้าไปปลูกต้นไม้ตามแนวท่อที่วางเข้าไป เพื่อการอนุรักษ์ป่า

แน่นอนที่สุด การทำงานครั้งแรกชาวบ้านไม่ต้อนรับเลย ไม่พอใจที่ ปตท. เข้ามา แม้จะได้พยายามคุยกับชาวบ้าน เพราะการอนุรักษ์ป่า ต้องอาศัยชาวบ้าน เนื่องจากมีพื้นที่จำนวนมากที่จะต้องทำ แต่ชาวบ้านไม่ยอมพูดคุยด้วย จึงต้องให้พนักงาน ปตท.เข้าไปอยู่ในหมู่บ้าน ประมาณ 7-8 เดือน เพื่อทำความเข้าใจกับชาวบ้าน เพื่อค้นหาปัญหาของชาวบ้านว่ามีปัญหาที่ใด

สิ่งที่พบ ชาวบ้านร้อยละ 80 มีปัญหาในเรื่องของหนี้สิน ปตท.เริ่มต้นในการพัฒนาให้ชีวิตความเป็นอยู่เขาดีขึ้น เพราะการที่ชาวบ้านจะมีความเป็นอยู่ที่ดี จะต้องพึ่งตัวเองได้ก่อน ตามหลักปรัชญาพอเพียง ทำอย่างไรที่เขาจะพึ่งตนเองได้อยู่รอด จึงพาไปดูงานในเรื่องเหล่านี้ เมื่อชาวบ้านเริ่มยอมรับ ก็สร้างกลุ่มเล็กๆ ขึ้นมาเป็นอาสาสมัครที่จะพัฒนาชุมชนตรงนั้น ใช้เวลาประมาณ 2 ปีขึ้นไปดูว่า หนี้สินส่วนใหญ่เกิดจากอะไรบ้าง เพราะคนส่วนใหญ่ไม่รู้จักคำว่าพอเพียง กู้หนี้ยืมสินมาหมด พอเราเข้าไปทำกิจกรรม คนก็เริ่มตระหนักได้ เรียนรู้ว่าจะทำอย่างไรให้ลดการใช้จ่ายลงได้ ลดต้นทุนในการปลูกพืชลงได้

อำนาจของผู้บริโภคยิ่งใหญ่

มาก ถ้าใครไม่ทำ CSR

ภาษาชาวบ้านเขาเรียกว่า

ไม่มีใครคบด้วย

สิ่งสำคัญเมื่อวันที่ปตท.เข้าไปวันแรกมีเรื่องของยาเสพติดมาก แต่วันนี้ลดลงไปมาก สิ่งที่บ้านได้คือความสุขที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว เดิมพ่อ แม่ ลูก ไปกันคนละทิศคนละทาง แต่ตอนนี้ ได้มาช่วยกัน ดูแลบ้าน รดน้ำต้นไม้ ทำงานรอบบ้านด้วยกัน เกิดเป็นความสุขภายในครอบครัว

สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้เขารวยมากมาย แต่ก็ลดหนี้สินได้ อยู่ได้อย่างเข้มแข็ง เมื่อเขาพึ่งตัวเองได้ เขาก็ไม่ไปรบกวนป่า กลายเป็นอนุรักษ์ป่า มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป้องกันไม่ให้คนต่างถิ่นเข้าไปทำลายป่า

“ทั้งหมดเกิดขึ้นมาจากการเข้าใจตัวเอง แล้วเกิดเป็นความสุข ผมมองว่าเรื่อง CSR ที่เราเข้าไปทำในชุมชน ในสังคม หากเรามีกระบวนการที่ดี ชุมชนมีส่วนร่วม ชาวบ้านจะบอกเองว่าเขาต้องการอะไร เราเป็นเพียงผู้ช่วย เข้าไปให้ความรู้ ร่วมคิดร่วมทำ ทำให้สังคมเป็นสังคมที่มีความสุข...”

รศ.ดร.ไพฑูริย์ ถามต่ออีกว่า “ตกลงการทำธุรกิจเพื่อสังคม เราไม่ได้ทำบาป...”

คุณมัทธมา เป็นตัวแทนผู้ร่วมเสวนาตอบเรื่องนี้ว่า

“ถ้าทำแบบครบถ้วนสมบูรณ์ ไม่บาป แต่ถ้าเริ่มๆ ทำ บาปจะน้อยลงๆ ถ้าทำมากขึ้น บาปก็น้อยลงเรื่อยๆ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย เวลาแก่ก็ทรมาณ แต่ถ้าทำ CSR เจ็บก็ไม่เป็นไร จะตายแล้วก็ยังดีใจ เพราะบาปน้อย ไปเกิดใหม่ได้ดีกว่าเดิม มีความภาคภูมิใจในชีวิตการทำงาน เพราะเราทำบาปน้อยกว่าคนอื่น คนอื่นตกนรกหมด เราขึ้นสวรรค์ ใครที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม มันจะมีความสุขซึ่งกัน จิตใจมันปลื้ม...”

“CSR เป็นแค่กระแสหรือหนึ่งหรือไม่?” รศ.ดร.ไพฑูริย์ ถามเป็นประโยคสุดท้ายของการเสวนา

คุณมัทธมา : นับจากนี้ไป ไม่ใช่กระแสหนึ่ง เพราะเป็นเรื่องที่ทางการออกมายอมรับว่าธุรกิจต้องมี CSR ธุรกิจที่มี CSR จะต้องหลีกเลี่ยงการทำบาปทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น ตกลงกันไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรมก็จะไม่ออกกฎหมายบังคับ ไม่ทำ คุณก็ไม่ผิด ไม่มีใครจับ แต่อย่าไปคิดว่าไม่มีกฎหมายแล้วไม่มีใครทำ เพราะกระบวนการ CSR จะแสดงได้หมดเลยว่าใครทำอะไร ผลงานเป็นอย่างไร

ปัจจุบัน อำนาจของผู้บริโภคยิ่งใหญ่มาก ถ้าใครไม่ทำ CSR ภาษาชาวบ้านเขาเรียกว่า ไม่มีใครคบด้วย ในทางกลับกัน ถ้าทำมีคนมาซื้อ มาหา แม้ว่าไม่ได้โฆษณาสินค้าก็ตาม ถามว่าคุณขายอะไรแค่นั้น จะมาตอบแทนบุญคุณ เป็นการยืนยันว่า ทำดีได้ดี ไม่ต้องกลัวใครว่าเป็นกระแส ต่อไปนี้ทุกคนต้องทำตาม

คุณนิศกร : คงไม่ใช่กระแส เราทำกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง มามากกว่า 10 ปี อาจจะเป็นว่าในช่วงหลังๆ มีการพูดถึงเรื่อง CSR มากขึ้น ทางตลาดหลักทรัพย์เองมีการทำเครื่องชี้วัดต่างๆ การทำ CSR ทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมจริงๆ จึงมีการพูดถึงว่า บริษัทไหนทำก็เป็นบริษัทที่ดีจริงๆ มีการทำมานานแล้ว แต่เพียงแค่มีก่อนมาพูดถึงให้ทำเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการยกย่องมากขึ้น

ขอย้ำว่ากระแสที่มีมาก เพราะในขณะนี้ มีบริษัทระดับโลก อินเทล หันกลับมาจับมือกับรัฐบาลทำ USO อาจจะไม่ค่อยได้ยินเพราะเป็นเรื่องโศกนาฏกรรมโดยเฉพาะ USO คือ Universal Service Obligation บริการที่ทั่วถึงทุกหนแห่ง ไม่ว่าจะแสนไกล ยากจน ก็ต้องได้รับการบริการ

คุณกันทิมา : เรื่องนี้ไม่ใช่กระแสจริงๆ แล้ว CSR หลายๆ โครงการไม่ต้องใช้เงิน เพียงแค่ใช้ปัญญา เมื่อวันก่อน ช่างตัดผมคนหนึ่งเคยป่วยหนักมาก ไปนอนโรงพยาบาลอยู่นาน จึงรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณโรงพยาบาลที่ทำให้หายได้ จึงกลับไปตัดผมให้กับคนป่วยในโรงพยาบาล ทำให้คนป่วยดูสดใสขึ้น วันหยุด ก็จะมาตัดให้ วันหนึ่งตัดได้ประมาณ 10 คน ก็ปลื้มใจ พวกเรามีความรู้ความสามารถ ก็ควรจะให้ความช่วยเหลือกับคนในสังคมต่อไป

CR

